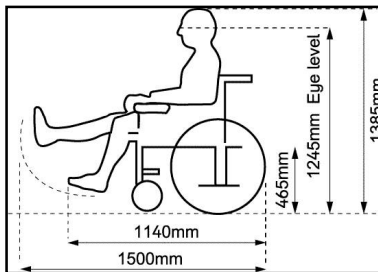

خلاصه ای از ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولین جسمی و حرکتی

➤ معابر و مبلمان در فضاهای عمومی

۱- پیاده رو ها

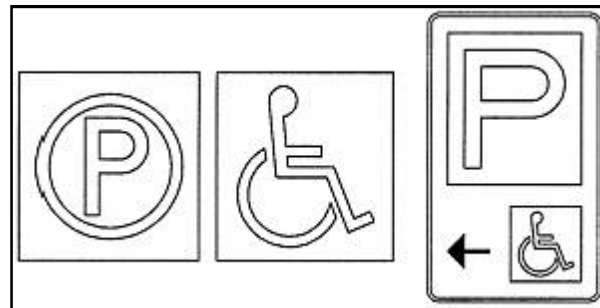
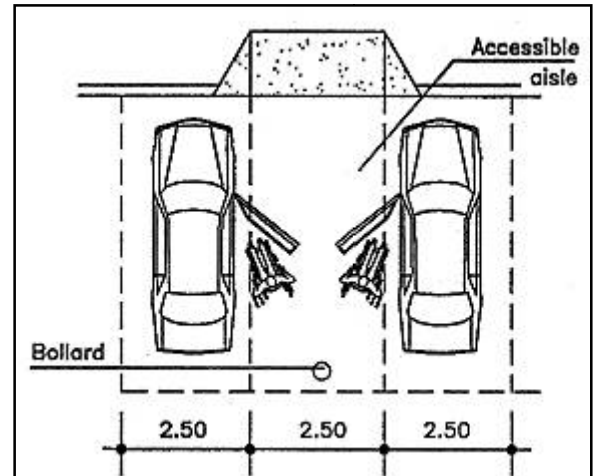
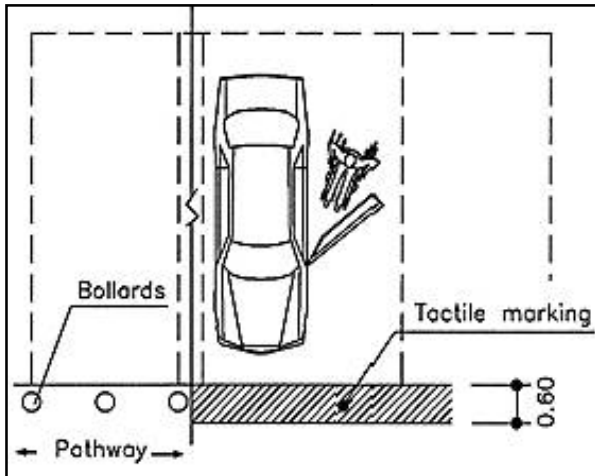
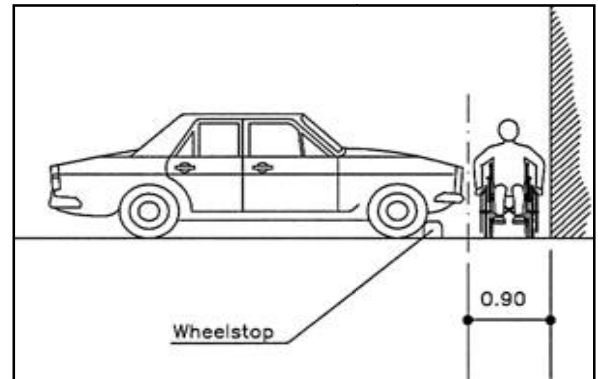
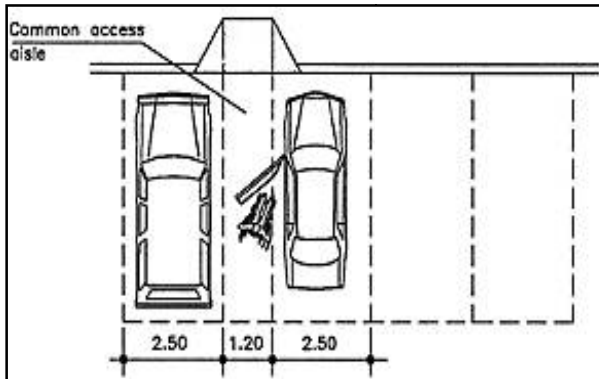
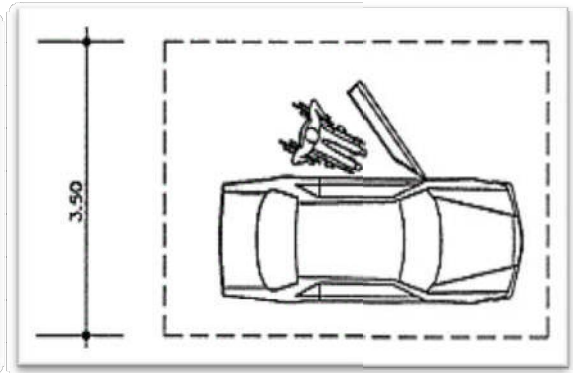
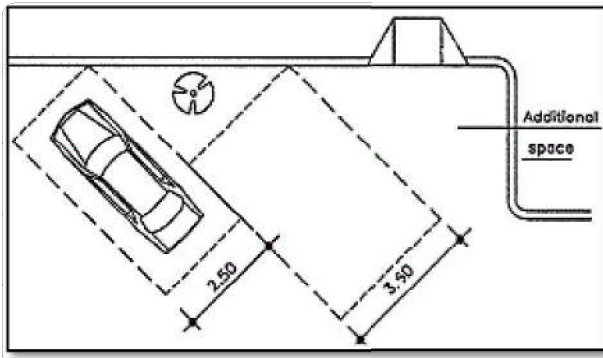
- ❖ حداقل عرض مفید پیاده رو ۱۲۵ سانتی متر باشد .
- ❖ حداکثر شیب عرضی پیاده رو ۲٪ باشد .
- ❖ حداکثر شیب طولی پیاده رو ۵٪ باشد .
- ❖ ایجاد جدول یا اختلاف سطح بین پیاده رو و سواره الزامی است .
- ❖ ایجاد جدول به ارتفاع حداقل ۵ سانتیمتر بین پیاده رو ، باغچه یا جوی کنار پیاده رو الزامی است .
- ❖ مصالح مورد استفاده جهت کف سازی پیاده رو بایستی از مصالح سخت و غیر لغزنده باشد .
- ❖ هرنوع پیش آمدگی (تابلو ، علائم ، سایه بان مغازه و) تا ارتفاع حداقل ۲۱۰ سانتیمتر بالا برده شود .

۲- پل های ارتباطی بین پیاده رو و سواره رو

- ❖ پیش بینی پل های ارتباطی حداکثر در هر ۵۰۰ متر الزامی است .
- ❖ حداقل عرض پل های ارتباطی در جهت پیاده رو ها ، برابر عرض پیاده رو و در جهت عمود حداقل بایستی ۱۵۰ سانتی متر باشد
- ❖ ساختن پل یا سطح لغزنده ممنوع است .

۳- توقفگاه

- ❖ توقفگاه مخصوص معلولین در خیابانهای اصلی بایستی به عمق حداقل ۳/۵۰ متر و به طول حداقل ۱۲ متر و با ارتباط مناسب با پیاده رو طراحی شود.
- ❖ اختصاص دو پارکینگ ویژه معلولین با نصب علائم مخصوص در کنار خیابان اصلی و در هر ۵۰۰ متر الزامی است .
- ❖ حداقل عرض محل توقف اتومبیل معلولین با صندوق چرخدار ۳/۶۰ متر است .

۴- تجهیزات شهری

❖ در مناطق پرتردد شهری، احداث محل انتظار دستگاه اتوبوس به عرض حداقل ۱۴۰ سانتیمتر و هم سطح با کف اتوبوس الزامی است.

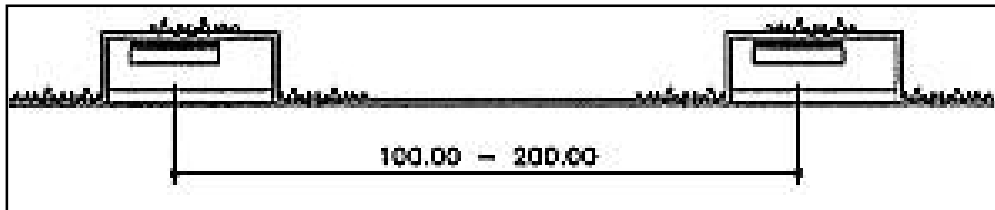
❖ در ایستگاههای قابل استفاده برای معلولین، پیش بینی سرپناه، حفاظ و نیمکت با ارتفاع ۴۵ سانتیمتر از کف الزامی است.

۵- میز و نیمکت ها

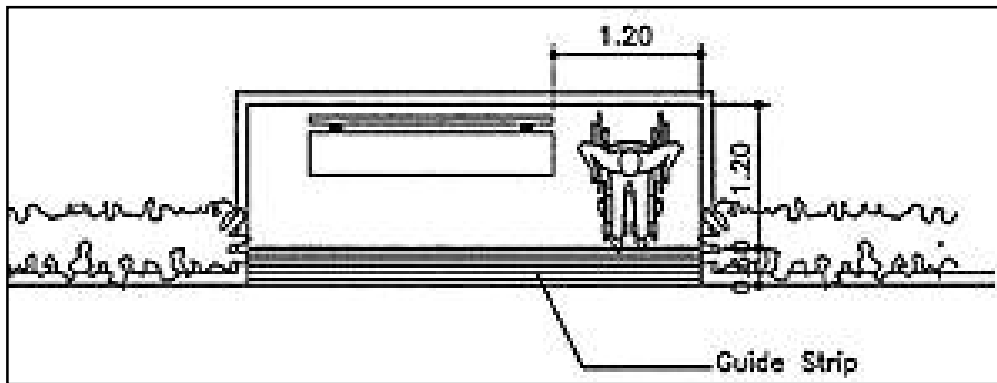
❖ محل های نشستن باید در مجاورت جریان تردد پیاده قرار داشته باشد.

❖ نیمکت ها باید حداقل ۶۰ سانتیمتر عقب تر از جریان تردد قرار گیرند.

❖ فاصله بین نیمکت ها و محل نشستن معلولین و سالمندان در فواصل مناسب بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ متر در نظر گرفته شود.

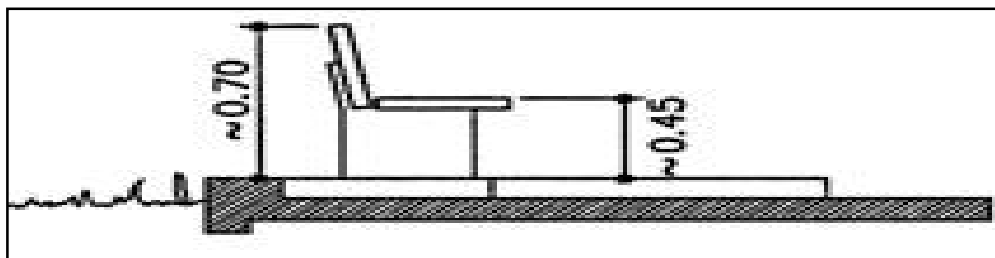

❖ در مجاورت نیمکت های استراحت می بایست فضایی با عرض بین ۷۵ تا ۱۲۰ سانتیمتر برای حضور افراد با صندلی چرخدار در نظر گرفته شود.

❖ ارتفاع لبه نیمکت ها از تراز زمین باید بین ۳۷ تا ۴۵ سانتیمتر و ارتفاع پشتی در حدود ۷۰ سانتیمتر از کف باشد.

❖ اندازه عمق نیمکت باید بین ۴۰ تا ۴۷ سانتیمتر باشد.

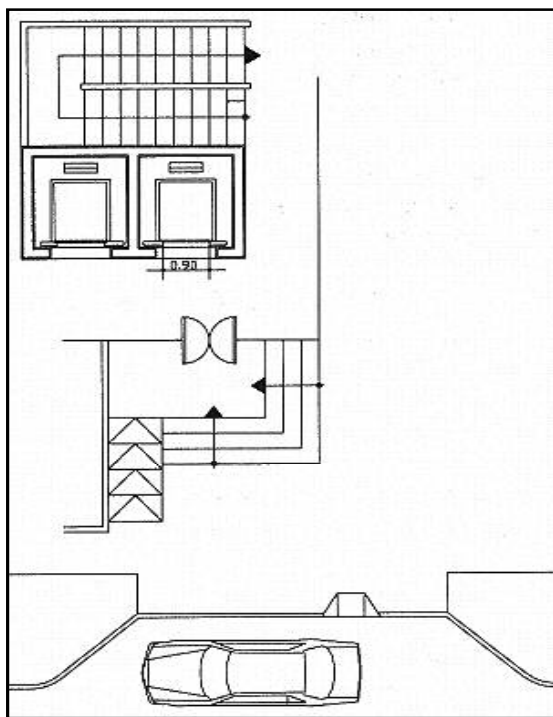

❖ زاویه پستی نیمکت باید بین ۵ تا ۱۰ درجه نسبت به صفحه عمودی باشد .

➤ ساختمانهای عمومی

۱- ورودی ها

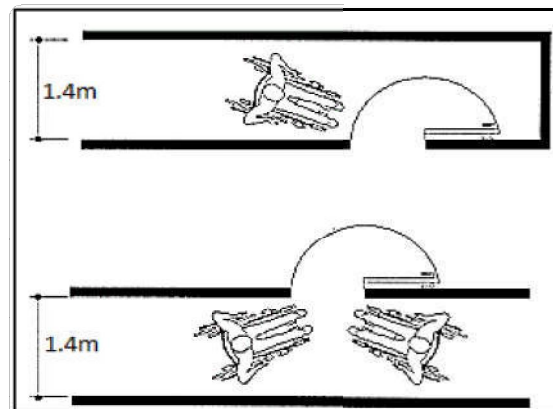
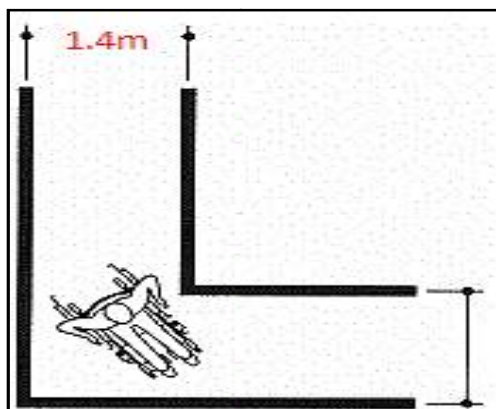
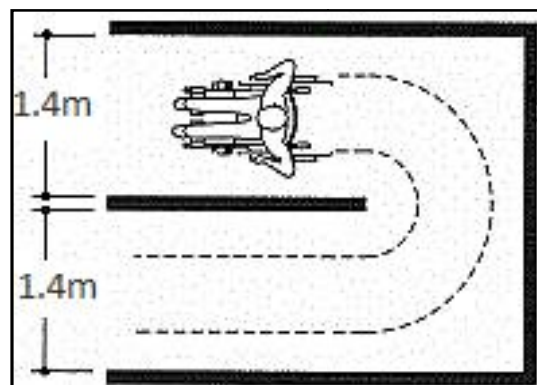
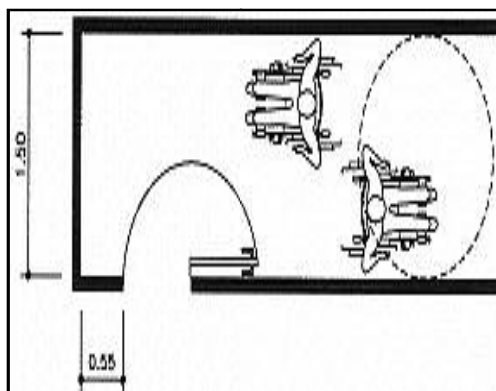
- ❖ ورودی ساختمان حتی الامکان هم سطح پیاده رو باشد .
- ❖ حداقل عمق فضای جلوی ورودی ۱۴۰ سانتیمتر باشد .
- ❖ وجود سایه بان به عرض حداقل ۱۴۰ سانتیمتر بر روی فضای جلوی ورودی الزامی است .
- ❖ حداقل عرض بازشوها در ورودی ساختمان ۱۰۰ سانتیمتر باشد .

۲- راهروها

❖ حداقل عرض راهرو ۱۴۰ تا ۱۵۰ سانتیمتر باشد .

❖ کف راهروها باید غیرلغزنده باشد .

۳- بازشوها

❖ حداقل عرض مفید هر لنگه درب، برای عبور صندلی چرخدار ۸۰ سانتیمتر باشد .

❖ حداکثر ارتفاع دید از کف تمام شده ۱۰۰ سانتیمتر باشد .

❖ درب ها باید دارای پاخور به ارتفاع ۲۰ سانتیمتر باشند .

❖ کلیه درب ها بایستی به سهولت باز و بسته شوند .

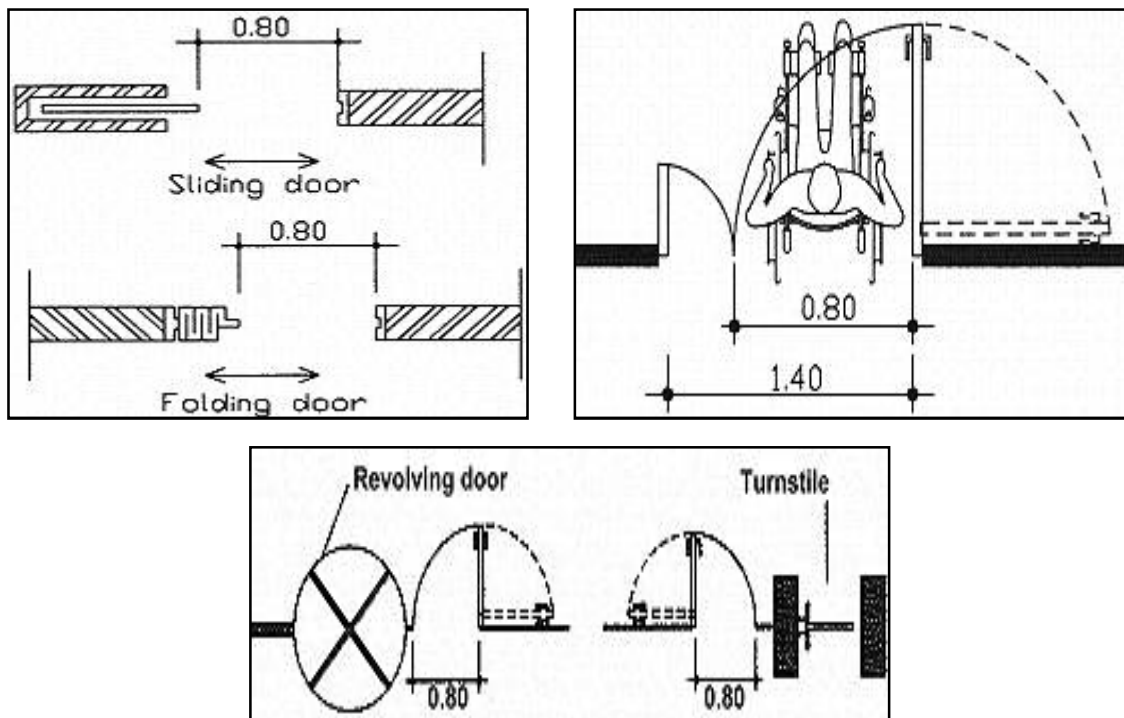
❖ دستگیره درب ها بایستی از نوع اهرمی بوده و فاصله داخلی بین آنها و سطح درب ، $\frac{3}{5}$ تا ۷ سانتیمتر باشد .

❖ ارتفاع دستگیره پنجره ها از کف حداکثر ۱۲۰ سانتیمتر باشد .

❖ حداقل فاصله بین دو درب متوالی چنانچه هر دو درب به یک جهت باز شوند ۲۰۰

شوند ۱۲۰ سانتیمتر و چنانچه هر دو به داخل باز شوند ۲۸۰ سانتیمتر باشد

- ❖ به منظور تسهیل در حرکت ، پیش بینی حداقل ۱۵۰ سانتیمتر سطح هموار در هر دو سوی درب و ۳۰ سانتیمتر در طرفین آن الزامی است .

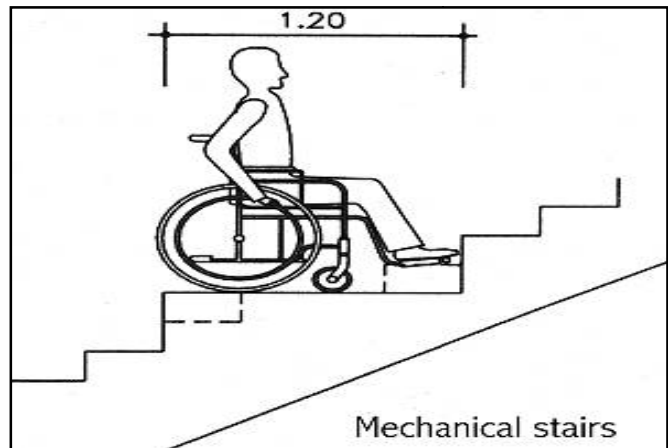
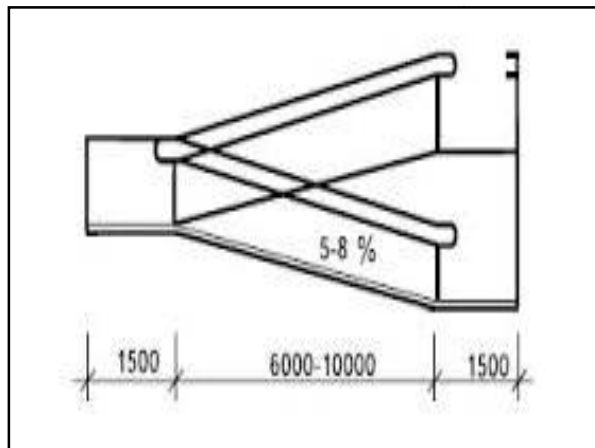
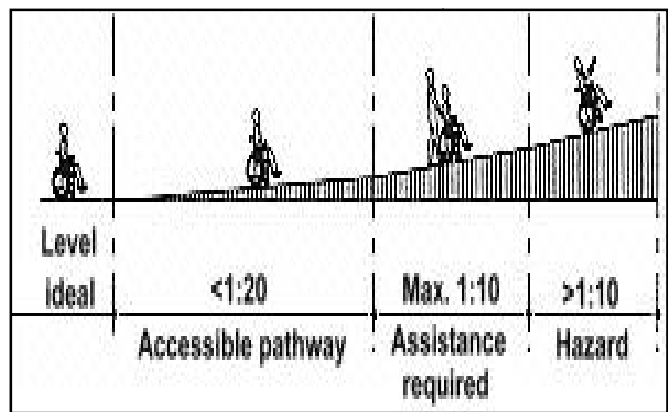
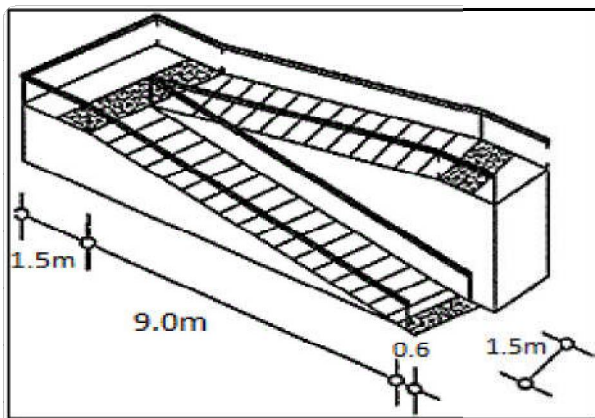
۴- پله

- ❖ عرض کف پله ۳۰ سانتیمتر و حداکثر ارتفاع آن ۱۷ سانتیمتر باشد .
- ❖ حداقل طول پله ۱۲۰ سانتیمتر باشد .
- ❖ حداقل ابعاد پاگردها ۱۲۰ در ۱۲۰ سانتیمتر باشد .
- ❖ حداکثر تعداد پله بین پاگرد باید ۱۲ پله باشد .
- ❖ نصب دست انداز در طرفین پله اجباری بوده و ارتفاع آن برای کودکان ۶۰ سانتیمتر و برای بزرگسالان ۸۵ سانتیمتر باشد .
- ❖ حداکثر قطر میله دست انداز ۳/۵ تا ۴ سانتیمتر و حداقل فاصله آن از دیوار بایستی ۴ سانتیمتر باشد .

۵- سطح شیبدار (رمپ)

- ❖ حداقل عرض سطح شیبدار ۱۲۰ سانتیمتر است .
- ❖ برای سطوح شیبدار تا ۳ متر طول ، حداکثر شیب، ۸٪ با عرض ۱۲۰ سانتیمتر می باشد .
- ❖ در سطوح شیبدار بیش از ۳ متر طول (تا طول ۱۰ متر مجاز) در ازای هر متر افزایش طول ۵ سانتیمتر به عرض مفید آن اضافه و ۵/۰ درصد از شیب آن کاسته شود .

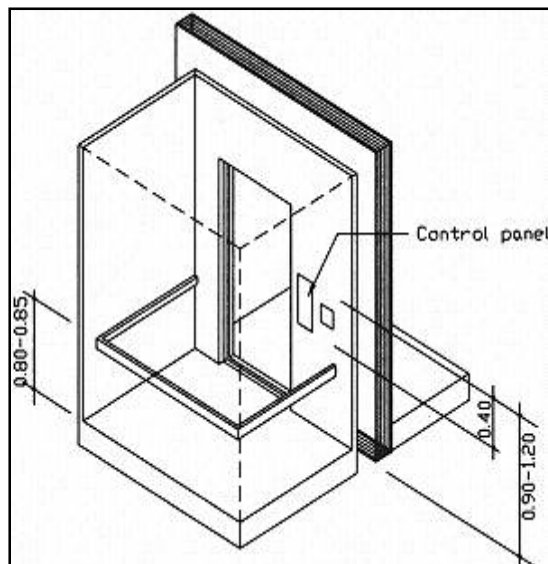
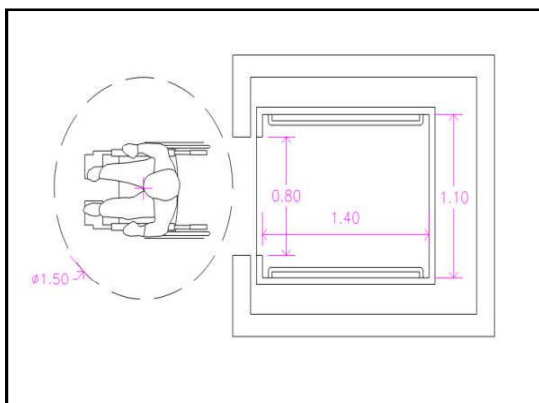
- ❖ پیش بینی یک پاگرد به عمق حداقل ۱۲۰ سانتیمتر، در هر ۱۰ متر طول الزامی است. در سطوح شیبدار دو جهته، عرض پاگرد برابر عرض سطح شیبدار خواهد بود. عرض سطح شیبدار بهینه ۱۵۰ سانتیمتر است.
- ❖ کف سطح شیبدار باید غیر لغزنده، ثابت، سخت و صاف باشد.
- ❖ نصب دست انداز در طرفین سطح شیبدار اجباری بوده و ارتفاع آن برای شخص نشسته ۷۵ سانتیمتر و برای شخص ایستاده ۸۵ سانتیمتر و برای کودکان ۶۰ سانتیمتر باشد.
- ❖ حداکثر قطر میله دست انداز ۳/۵ تا ۴ سانتیمتر و حداقل فاصله آن از دیوار بایستی ۴ سانتیمتر باشد.

۶- آسانسور

- ❖ در ساختمانهای عمومی جهت دسترسی به طبقات، وجود یک آسانسور قابل استفاده برای معلولین روی صندلی چرخدار الزامی است.
- ❖ آسانسور باید هم سطح ورودی و یا در دسترس بلامانع صندلی چرخدار قرار گیرد.

- ❖ حداقل فضای انتظار در جلوی آسانسور در هر طبقه ۱۵۰ در ۱۵۰ سانتیمتر مربع باشد .
- ❖ عرض مفید درب آسانسور ۸۰ سانتیمتر و ابعاد مفید اتاقک آسانسور ۱۴۰ در ۱۱۰ سانتیمتر است .
- ❖ نصب دستگیره های کمکی در دیواره های آسانسور در ارتفاع ۷۵ سانتیمتری از کف اتاقک اجباری است .

۷- فضاهای بهداشتی

- ❖ حداقل اندازه سرویس بهداشتی ۱۷۰ در ۱۵۰ سانتیمتر مربع باشد و قابلیت گردش صندلی چرخدار در این فضا الزامی است .
- ❖ درب سرویس بهداشتی به بیرون باز شود .
- ❖ نصب کاسه مستراح فرنگی به ارتفاع ۴۵ سانتیمتر از کف الزامی است .
- ❖ ارتفاع مناسب دستشویی از کف برای معلولین ۶۵ تا ۸۵ سانتیمتر است .
- ❖ شیرهای دستشویی باید به صورت اهرمی و به راحتی باز و بسته شوند .
- ❖ نصب دستگیره های کمکی عمودی با فاصله ۳۰ سانتیمتر از جلو کاسه و ۴۰ سانتیمتر بالاتر از نشیمن مستراح بر روی دیوار مجاور اجباری است .

❖ نصب دستگیره های کمکی افقی در طرفین کاسه مستراح به ارتفاع ۷۰ سانتیمتر از کف و ۲۰ سانتیمتر جلوتر از لبه جلویی کاسه الزامی است .

